Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0094

Sprawozdania Komisji w sprawie Kosowa za lata 2023 i 2024

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Kosowa za lata 2023 i 2024 (2025/2019(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony[1], który wszedł w życie 1 kwietnia 2016 r.,

– uwzględniając złożony 15 grudnia 2022 r. wniosek Kosowa o członkostwo w Unii Europejskiej,

– uwzględniając złożony 12 maja 2022 r. wniosek Kosowa o członkostwo w Radzie Europy,

– uwzględniając Umowę ramową między Unią Europejską a Kosowem dotyczącą ogólnych zasad uczestnictwa Kosowa w programach unijnych[2], która obowiązuje od 1 sierpnia 2017 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1449 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na

---

1 Dz.U. L 71 z 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
2 Dz.U. L 195 z 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
3 Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

Bałkanach Zachodnich[1],

– uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach 19–20 czerwca 2003 r.,

– uwzględniając oświadczenia ze szczytów UE–Bałkany Zachodnie z 17 maja 2018 r. w Sofii, z 6 maja 2020 r. w Zagrzebiu, z 6 października 2021 r. w Brdzie pri Kranju, z 6 grudnia 2022 r. w Tiranie, z 13 grudnia 2023 r. w Brukseli i z 18 grudnia 2024 r. w Brukseli,

– uwzględniając proces berliński zapoczątkowany 28 sierpnia 2014 r.,

– uwzględniając komunikat Komisji z 5 lutego 2020 r. pt. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),

– uwzględniając komunikat Komisji z 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641),

– uwzględniając komunikat Komisji z 8 listopada 2023 r. pt. „Komunikat z 2023 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE” (COM(2023)0690), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2023 dotyczące Kosowa” (SWD(2023)0692),

– uwzględniając komunikat Komisji z 8 listopada 2023 r. pt. „Nowy plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2023)0691),

– uwzględniając komunikat Komisji z 20 marca 2024 r. w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki (COM(2024)0146),

– uwzględniając komunikat Komisji z 30 października 2024 r. pt. „Komunikat z 2024 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE” (COM(2024)0690), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2024 dotyczące Kosowa” (SWD(2024)0692),

– uwzględniając przeprowadzone przez Komisję ogólne podsumowanie i oceny kraju z 31 maja 2023 r. i 13 czerwca 2024 r. dotyczące programu reform gospodarczych Kosowa,

– uwzględniając przyjęte przez Radę 16 maja 2023 r. wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi i Turcją oraz przyjęte przez Radę 14 maja 2024 r. wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a

---

[1] Dz.U. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

partnerami z Bałkanów Zachodnich, Turcją, Gruzją, Republiką Mołdawii i Ukrainą,

– uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r., opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,

– uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między Serbią i Kosowem z 19 kwietnia 2013 r., porozumienia z 25 sierpnia 2015 r. oraz bieżący dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,

– uwzględniając porozumienie brukselskie z 27 lutego 2023 r. i umowę z Ochrydy z 18 marca 2023 r. oraz załącznik realizacyjny do niej,

– uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2023/1095 z dnia 5 czerwca 2023 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX Kosowo)[1], która wydłużyła mandat misji do 14 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/850 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1806 wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Kosowo)[2],

– uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia Unii Europejskiej w sprawie wyborów samorządowych, które odbyły się w Kosowie w 2021 r.,

– uwzględniając sprawozdanie wstępne misji obserwacji wyborów z ramienia Unii Europejskiej w sprawie wyborów parlamentarnych, które odbyły się w Kosowie w 2025 r.,

– uwzględniając czwarte posiedzenie Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia Unia Europejska–Kosowo, które odbyło się w Brukseli 7 grudnia 2021 r.,

– uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Kosowa,

---

1 Dz.U. L 146 z 6.6.2023, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1095/oj.

2 Dz.U. L 110 z 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

– uwzględniając wspólne rekomendacje przyjęte na 12. posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo, które odbyło się 9 grudnia 2024 r.,

– uwzględniając wskaźnik postrzegania korupcji z 2024 r. opublikowany przez Transparency International,

– uwzględniając światowy ranking wolności prasy za 2024 r. przygotowany przez Reporterów bez Granic,

– uwzględniając sprawozdanie na temat demokracji na rok 2024 z marca 2024 r. opublikowane przez Varieties of Democracy (V-Dem) Institute,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0075/2025),

A. mając na uwadze, że polityka rozszerzenia jest jednym z najskuteczniejszych instrumentów polityki zagranicznej UE i jedną z najbardziej udanych strategii politycznych zachęcających do podstawowych reform i wspierających je, a także strategiczną inwestycją geopolityczną w długotrwały pokój, stabilność i bezpieczeństwo na kontynencie;

B. mając na uwadze, że demokracja, prawa człowieka i praworządność są podstawowymi wartościami, na których opiera się UE;

C. mając na uwadze, że proces rozszerzenia UE jest strategicznym narzędziem wzmacniania stabilności, demokracji i rozwoju gospodarczego w Europie, a każdy kraj objęty procesem rozszerzenia jest oceniany na podstawie własnych osiągnięć oraz że o harmonogramie i postępie na drodze do przystąpienia decyduje wdrożenie niezbędnych reform i zgodność z zestawem kryteriów i wspólnych wartości europejskich; mając na uwadze, że droga Kosowa do członkostwa w UE zależy także od normalizacji stosunków z Serbią;

D. mając na uwadze, że UE jest największym źródłem wsparcia finansowego dla Kosowa;

E. mając na uwadze, że Kosowo było przedmiotem zagranicznych ingerencji i kampanii dezinformacyjnych, w szczególności ze strony Rosji, zwłaszcza za pośrednictwem serbskich nacjonalistycznych mediów, oraz Chin, za pomocą miękkiej siły (soft power), zmierzających do destabilizacji instytucji demokratycznych, naruszenia spójności społecznej i podżegania do przemocy na tle etnicznym; mając na uwadze, że po ataku w Banjskiej we wrześniu 2023 r. nastąpiło masowe rozpowszechnianie dezinformacji, które jeszcze bardziej zaostrzyło napięcia; mając na uwadze, że w lipcu 2024 r. władze Kosowa przyjęły ustawę o niezależnej komisji ds.

mediów; mając na uwadze, że w maju 2024 r. Rada Europy opublikowała opinię prawną w sprawie projektu ustawy o niezależnej komisji ds. mediów, w której wyraziła obawy związane z niektórymi aspektami ówczesnego projektu ustawy i przedstawiła zalecenia, w jaki sposób rozwiązać te wzbudzające obawy kwestie; mając na uwadze, że ostateczny tekst ustawy o Niezależnej Komisji ds. Mediów nie odzwierciedlał większości przedstawionych zaleceń;

F. mając na uwadze, że misja Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, znana również jako EULEX, jest największą misją cywilną, jaką kiedykolwiek podjęto w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej;

G. mając na uwadze, że w 2018 i 2023 r. petycje podpisało ponad 500 osób, które historycznie identyfikują się jako Bułgarzy;

Zaangażowanie na rzecz przystąpienia do UE

1. pochwala zaangażowanie Kosowa na rzecz przystąpienia do UE, które odzwierciedla wyraźny strategiczny wybór geopolityczny, oraz stałe, zdecydowane poparcie obywateli Kosowa dla proeuropejskiego kursu tego kraju; powtarza, że Kosowo konsekwentnie dąży do integracji z Unią Europejską;

2. ponownie wyraża głębokie przekonanie, że przyszłość Kosowa wiąże się z UE oraz że wszelkie wysiłki na rzecz wyprowadzenia Kosowa z „szarej strefy” leżą w interesie zarówno obywateli Kosowa, jak i UE, zwłaszcza w kontekście obecnej dynamiki geopolitycznej w regionie, szybkich, istotnych zmian w polityce światowej i rosnącej konkurencji z reżimami autorytarnymi;

3. wspiera wniosek Kosowa o członkostwo w UE, który odzwierciedla znaczący konsensus międzypartyjny w sprawie integracji z UE oraz wyraźny geopolityczny wybór strategiczny; ponownie wzywa państwa członkowskie w Radzie, by upoważniły Komisję do przedstawienia kwestionariusza oraz przedłożenia opinii na temat zasadności wniosku tego kraju; wzywa pięć państw członkowskich, które jeszcze nie uznały niepodległości Kosowa, aby uczyniły to bez dalszej zwłoki i w ten sposób umożliwiły Kosowu poczynienie postępów na drodze do członkostwa w UE na równi z innymi krajami kandydującymi; przypomina opinię doradczą MTS z 22 lipca 2010 r., w której stwierdzono, że jednostronna deklaracja niepodległości Kosowa nie narusza ogólnego prawa międzynarodowego;

4. przypomina, że członkostwo w Unii Europejskiej opiera się na procesie opartym na osiągnięciach, uwarunkowanym rygorystycznym wdrażaniem reform dostosowanych do najwyższych standardów europejskich, w szczególności zgodności z kryteriami kopenhaskimi i praworządnością, oraz zapewnia skuteczne stosowanie przepisów w praktyce; zachęca Kosowo do kontynuowania wysiłków w tym zakresie poprzez dalsze wzmocnienie jego zaangażowania na rzecz

wartości i standardów Unii; podkreśla, że rozszerzenie oznacza również gruntowne przygotowanie potencjalnych nowych członków, przy jednoczesnym poszanowaniu stabilności gospodarczej rynku wewnętrznego, standardów społecznych i środowiskowych oraz właściwego funkcjonowania instytucji europejskich;

5. z zadowoleniem przyjmuje liberalizację systemu wizowego, którą przyjęto w kwietniu 2023 r. i która obowiązuje od 1 stycznia 2024 r., jako namacalny wynik coraz ściślejszych stosunków Kosowa z UE oraz jako dowód wysiłków podjętych przez Kosowo w procesie integracji z Europą; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Kosowa o jednostronnym zniesieniu obowiązku wizowego dla obywateli Bośni i Hercegowiny; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Hiszpanii o uznaniu paszportów zwykłych wydanych przez Kosowo za ważne dokumenty podróży począwszy od stycznia 2024 r.;

6. odnotowuje wymierne postępy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, walki z przestępczością zorganizowaną i funkcjonującej gospodarki rynkowej; ubolewa z powodu ograniczonych postępów i wzywa do przyspieszenia reform w dziedzinie praworządności; z zadowoleniem przyjmuje ambitny cel Kosowa, aby przyspieszyć wdrażanie reform, co pozostaje priorytetem kraju; ubolewa nad brakiem w Zgromadzeniu Narodowym Kosowa kworum niezbędnego do podejmowania decyzji, spowodowanym bojkotem prac Zgromadzenia przez partie polityczne przed wyborami parlamentarnymi;

7. wyraża ubolewanie z powodu upolitycznienia instytucji takich jak Centralna Komisja Wyborcza i niezależna komisja ds. mediów;

8. wyraża uznanie dla Kosowa za bieżące dostosowanie się do polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w szczególności za zdecydowane potępienie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz wdrożenie unijnych środków ograniczających wobec Rosji i Białorusi, zgodnie z polityką zagraniczną Unii, a także za jego wsparcie dla Ukrainy za pośrednictwem pakietów pomocy humanitarnej i wojskowej, co potwierdza, że Kosowo jest wiarygodnym i cennym partnerem zaangażowanym w integrację z UE, o wyraźnej orientacji geopolitycznej, i głęboko zakorzenia ten kraj w sojuszu europejskim i transatlantyckim;

9. wzywa do natychmiastowego zniesienia środków UE wobec Kosowa, które nie są już uzasadnione, ponieważ Kosowo spełniło wymogi UE, a środki te stoją ponadto w wyraźnej sprzeczności z wykazanym przez Kosowo zaangażowaniem na rzecz wartości europejskich i dostosowaniem do polityki UE, a także ograniczają wpływ partnerstwa UE z Kosowem i utrudniają wznowienie dialogu między Belgradem a Prisztiną w dobrej wierze;

10. ponownie wyraża pełne poparcie dla wniosku Kosowa o członkostwo w Radzie Europy i dla jego planu orientacji strategicznej

zakładającego przystąpienie do programu NATO „Partnerstwo dla pokoju” oraz dla jego starań o przystąpienie do innych organizacji międzynarodowych; wzywa odpowiednie organizacje i państwa członkowskie, by proaktywnie popierały odnośne wnioski Kosowa; wzywa Komisję i Biuro UE w Kosowie do wzmożenia starań o zwiększenie widoczności i promowania roli bliższego partnerstwa między UE a Kosowem, wysiłków w tym zakresie oraz wynikających z niego korzyści;

11. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Kosowo zmniejszyło obciążenia administracyjne poprzez uproszczenie procedur dzięki wdrożeniu powiązanego programu na lata 2022–2027; zauważa, że ramy strategiczne na rzecz administracji publicznej istnieją, ale nie są skutecznie wdrażane; ubolewa nad faktem, że opóźnienia w reformie administracji publicznej sprawiły, iż zarządzanie funduszami UE jest słabe, a rozliczalność w sektorze publicznym jest niewystarczająca; wzywa Kosowo do usprawnienia administracji publicznej i systemu służby cywilnej opartego na osiągnięciach poprzez zmianę i przyjęcie ustawy o urzędnikach publicznych oraz ustawy o niezależnej radzie ds. nadzoru służby cywilnej;

12. wyraża ubolewanie, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego Kosowa w sprawie ustawy o wynagrodzeniach, która ujednolica obecny system wynagrodzeń urzędników publicznych, nie zostało jeszcze zastosowane; wzywa rząd Kosowa do zmiany przepisów dotyczących zarządzania finansami publicznymi w celu spełnienia międzynarodowych standardów oraz do włączenia metodologii inwestycji publicznych do zmienionych przepisów;

Demokracja i praworządność

13. z zadowoleniem przyjmuje istotne i pozytywne postępy w realizacji wielu długoletnich zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów oraz w zakresie przedstawienia przyjętych w drodze konsensusu przepisów prawa dotyczących wyborów powszechnych; zauważa, że stanowi to odpowiednią podstawę do przeprowadzenia demokratycznych wyborów, zgodnie ze standardami międzynarodowymi i regionalnymi; zauważa, że w odpowiedzi na zaproszenie prezydentki Kosowa Unia Europejska wysłała unijną misję obserwacji wyborów, w tym delegację złożoną z posłów do Parlamentu Europejskiego, w celu obserwacji wyborów w Kosowie 9 lutego 2025 r.; z zadowoleniem przyjmuje wnioski z unijnej misji obserwacji wyborów potwierdzające przeprowadzenie 9 lutego 2025 r. pokojowych, wolnych i uczciwych wyborów, w których udział wzięły wszystkie społeczności w Kosowie; wyraża ubolewanie z powodu ostrej retoryki partii politycznych podczas kampanii; odnotowuje problemy techniczne, jakie wystąpiły podczas procesu liczenia głosów, i zachęca władze Kosowa do zwiększenia wysiłków na rzecz poprawy organizacji następnych wyborów; odnotowuje brak prawdziwego pluralizmu politycznego w społeczności kosowskich Serbów podczas wyborów parlamentarnych, pomimo wielu list wyborczych

kosowskich Serbów; jest zaniepokojony doniesieniami o ciągłej presji, jaką Belgrad wywiera na wyborców ze społeczności serbskiej; potępia wielokrotne ingerowanie w kampanię wyborczą przez specjalnego wysłannika USA Richarda Grenella;

14. z zaniepokojeniem odnotowuje impas polityczny spowodowany rozdrobnionym krajobrazem politycznym i dotychczasowym niepowodzeniem w wyborze przewodniczącego parlamentu, utrudniającym utworzenie rządu po wyborach parlamentarnych z 9 lutego 2025 r. i opóźniającym czytanie w parlamencie szeregu ustaw budżetowych; zachęca partie polityczne do współpracy w celu jak najszybszego przezwyciężenia tego impasu;

15. z zaniepokojeniem zauważa, że ustawa o wyborach lokalnych i ustawa o wyborach powszechnych nadal nie zostały wdrożone ani zharmonizowane z ustawą o równości płci, która nakazuje równą reprezentację kobiet i mężczyzn na poziomie 50 %; ubolewa, że kobiety są nadal niedostatecznie reprezentowane;

16. wyraża zadowolenie z przyjęcia ustawy o prokuraturze specjalnej oraz z postępów w orzekaniu w sprawach dotyczących korupcji; pochwala aktywną pracę prokuratury specjalnej w rozwiązaniu siedmiu spraw dotyczących zbrodni wojennych; wzywa do dalszego doprecyzowania podziału kompetencji między prokuraturą specjalną a prokuraturą zwykłą w zakresie prowadzenia dochodzeń i ścigania; wzywa Kosowo do dalszego wzmacniania prokuratury specjalnej poprzez zwiększanie jej zdolności do prowadzenia dochodzeń i ścigania sprawców głośnych spraw dotyczących przestępczości zorganizowanej; wzywa policję i prokuraturę specjalną do ścisłej współpracy w celu opracowania strategii skuteczniejszego prowadzenia dochodzeń, z wyraźnym podziałem odpowiedzialności;

17. odnotowuje postępy Kosowa w rankingu ustanowionym według wskaźnika postrzegania korupcji, ponieważ od zeszłego roku Kosowo znalazło się 10 miejsc wyżej, i uznaje, że jest to pozytywna zmiana, a jednocześnie przyznaje, że można to przypisać zarówno spadkom wyników innych krajów, jak i, co ważniejsze, przyjęciu przepisów jakościowych; niemniej pozycja Kosowa nadal pozostaje w dużej mierze niezadowalająca; podkreśla, że zdobycie zaufania obywateli wymaga nie tylko reform legislacyjnych, ale również widocznych wyników w zakresie prowadzenia dochodzeń, ścigania i skazywania w sprawach dotyczących korupcji na wszystkich szczeblach; ubolewa, że od 2019 r. Kosowo nie ma strategii antykorupcyjnej, i wzywa do zwiększenia wysiłków w celu jej sfinalizowania jako kwestii priorytetowej; powtarza, że silne zaangażowanie polityczne jest niezbędne do osiągnięcia wymiernych rezultatów w walce z korupcją na wysokim szczeblu; powtarza, że silne zaangażowanie polityczne jest niezbędne do osiągnięcia wymiernych rezultatów w walce z korupcją na wysokim szczeblu;

18. wyraża poważne zaniepokojenie słabościami systemowymi w

sądownictwie Kosowa, w szczególności w odniesieniu do niezależności systemu wymiaru sprawiedliwości i przestrzegania podziału władzy; ponownie wyraża zaniepokojenie opóźnieniami w procesach sądowych i ciągłym krytykowaniem orzeczeń sądowych w sprawach indywidualnych przez urzędników rządowych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w grudniu 2024 r. rząd przedłożył Komisji Weneckiej projekt ustawy o reformach sądownictwa, a Komisja Wenecka wydała pierwszą opinię 18 marca 2025 r.; wzywa Kosowo do zapewnienia, że ustawodawstwo regulujące integralność i odpowiedzialność sądownictwa jest zgodne ze standardami europejskimi i zaleceniami Komisji Weneckiej; wzywa rząd Kosowa, aby przeznaczył odpowiedni budżet na system sądowy; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie sądu gospodarczego, postępy w rekrutacji nowych sędziów i prokuratorów w przejrzystym procesie opartym na osiągnięciach oraz ogólny wzrost przejrzystości;

19. z zadowoleniem przyjmuje udział kosowskich Serbów w wyborach parlamentarnych i zachęca ich wybranych przedstawicieli, aby odgrywali aktywną rolę w ramach prawnych Kosowa i wspierali europejską przyszłość Kosowa; ubolewa jednak nad bojkotem partii reprezentujących kosowskich Serbów podczas wyborów lokalnych w kwietniu 2023 r. oraz nad wycofaniem się kosowskich Serbów z kosowskich instytucji; wyraża zaniepokojenie ingerencją Serbii w wybory parlamentarne za pośrednictwem Serbskiej Listy (SL);

20. z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2016 r. w sprawie własności gruntów klasztoru Visoki Dečani/Deçani poprzez zarejestrowanie klasztoru jako właściciela w marcu 2024 r.;

21. odnotowuje stały wzrost liczby wyroków dotyczących przestępczości zorganizowanej oraz fakt, że ramy prawne dotyczące zwalczania przestępczości zorganizowanej są dostosowane do dorobku prawnego UE; podkreśla potrzebę wzmocnienia przez prokuraturę i policję wspólnych działań prowadzonych przeciwko grupom i siatkom przestępczym; wyraża zaniepokojenie wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa na północy Kosowa, w szczególności po ataku w Banjskiej we wrześniu 2023 r., który wymagał zaangażowania znacznych zasobów policji; podkreśla potrzebę pogłębienia współpracy w zakresie walki z handlem narkotykami; wzywa do dalszego dostosowania w zakresie zwalczania terroryzmu;

22. wyraża zadowolenie z przyjęcia strategii i planu działania w sprawie kontroli broni strzeleckiej i lekkiej oraz materiałów wybuchowych, a także z wysokiego poziomu zgodności z zasadami protokołu Narodów Zjednoczonych w sprawie broni palnej;

23. pozostaje zaniepokojony powolnym wdrażaniem strategii dotyczącej praworządności i odnośnego planu działania;

24. potwierdza swoje zobowiązanie do utrzymania i zacieśnienia

współpracy ze Zgromadzeniem Kosowa i jego członkami na rzecz wspierania procesów demokratycznych związanych z proeuropejskim kursem Kosowa przez wykorzystanie istniejących narzędzi i inicjatyw Parlamentu na rzecz wspierania demokracji; uważa, że partnerstwo to można ożywić i wzmocnić po demokratycznych wyborach, które odbyły się 9 lutego 2025 r.; zachęca do aktywnego zaangażowania i współpracy wszystkich wybranych członków nowo utworzonego Zgromadzenia Kosowa;

25. potępia poważne incydenty związane z bezpieczeństwem, do których doszło na północy Kosowa pod koniec listopada 2024 r., przy czym najpoważniejsze działania miały miejsce w pobliżu wioski Vragë w Zubinie Potoku, gdzie przy użyciu materiałów wybuchowych uszkodzono infrastrukturę krytyczną, ponieważ za cel obrano główny kanał systemu Ibër Lepenc; wyraża poparcie dla instytucji Kosowa w prowadzeniu pełnego śledztwa w sprawie tych czynów przestępczych, tak aby sprawcy zostali pociągnięci do odpowiedzialności;

26. wyraża uznanie dla pracy misji EULEX, która wspiera władze Kosowa w ustanowieniu stabilnych i niezależnych instytucji państwa prawa;

Podstawowe wolności i prawa człowieka

27. zauważa, że Kosowo posiada niezbędną strukturę instytucjonalną w celu propagowania i ochrony praw człowieka; wyraża zadowolenie z przyjęcia strategii na rzecz ochrony i propagowania praw społeczności; podkreśla jednak, że ochrona praw człowieka jest nadal słaba ze względu na niewdrożenie przepisów, brak woli politycznej oraz ograniczone zasoby ludzkie i finansowe, a także wzywa do wzmocnienia mechanizmów egzekwowania i rozliczalności;

28. zauważa, że konstytucja Kosowa jest bardzo postępowa pod względem ochrony praw mniejszości; z ubolewaniem odnotowuje, że petycja podpisana przez prawie 500 osób, które historycznie identyfikują się jako Bułgarzy, zarejestrowana na posiedzeniu Zgromadzenia Kosowa w styczniu 2023 r., w dalszym ciągu nie została rozpatrzona, i zaleca ustanowienie przedmiotowych praw w przepisach i zagwarantowanie ich w praktyce; wzywa Kosowo do zapewnienia, że wszystkie mniejszości uznane na mocy ustawy o ochronie praw mniejszości i członkowie ich społeczności są w pełni objęci jego konstytucją; wzywa władze Kosowa do wzmożenia wysiłków na rzecz ochrony praw wszystkich mniejszości, w tym społeczności narodowych, w szczególności społeczności narodowych znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz do zapewnienia im równych szans i odpowiedniej reprezentacji w życiu politycznym i kulturalnym, mediach publicznych, administracji i wymiarze sprawiedliwości, a także do zapobiegania ich asymilacji i promowania ich integracji ze społeczeństwem Kosowa oraz do intensyfikacji działań na rzecz wyeliminowania trudności społecznych i ekonomicznych, z jakimi te mniejszości narodowe się zmagają;

29. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie finansowania schronisk dla ofiar przemocy domowej i handlu ludźmi; zauważa, że przemoc domowa pozostaje najczęstszą formą przemocy ze względu na płeć; wyraża obawy, że system nadal nie zapewnia skutecznego zapobiegania przemocy domowej;

30. ubolewa, że projekt kodeksu cywilnego Kosowa nie został jeszcze przyjęty; podkreśla, że projekt kodeksu cywilnego dotyczy kilku ważnych kwestii związanych z równością płci jako podstawową wartością UE, w tym umożliwienia równego podziału wspólnego majątku małżeńskiego między kobietami i mężczyznami; podkreśla znaczenie zapewnienia w kodeksie cywilnym praw wszystkim osobom w Kosowie w celu zagwarantowania poszanowania praw konstytucyjnych i możliwości dla społeczności LGBTIQ; wyraża zaniepokojenie faktem, że kobiety nadal są niedostatecznie reprezentowane na wysokich stanowiskach politycznych, w szczególności związanych z bezpieczeństwem i dialogiem, oraz podkreśla pilną potrzebę ich zaangażowania w procesy pokojowe i pojednawcze, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa; wzywa do zwiększenia wysiłków na rzecz poprawy miejsca kobiet w społeczeństwie;

31. zauważa, że system więziennictwa jest zasadniczo zgodny ze Wzorcowymi regułami minimalnymi ONZ, i wzywa do lepszej ochrony praw więźniów, w szczególności kobiet, mniejszości i osób chorych psychicznie; wyraża zaniepokojenie utrzymywaniem się języka dyskryminującego wobec kobiet i osób LGBTIQ oraz wzywa władze do stworzenia i wdrożenia krajowej strategii na rzecz równouprawnienia płci w dziedzinach badawczych, takich jak nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka; wyraża uznanie dla udziału kobiet w wysokiej jakości programach szkoleniowych w zakresie biznesu i zarządzania, a także w dziedzinach związanych z technologiami ICT, co ułatwiły fundusze instrumentu pomocy przedakcesyjnej; ubolewa, że kobiety z grup mniejszościowych, zwłaszcza społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan, spotykają się z licznymi formami dyskryminacji, zwłaszcza w edukacji, zatrudnieniu i dostępie do opieki zdrowotnej; wyraża obawy, że administracja centralna nie reprezentuje odpowiednio społeczności mniejszościowych, a liczba kobiet na wyższych stanowiskach jest niska;

32. ubolewa, że Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych nie została jeszcze przyjęta. wyraża zaniepokojenie niewystarczającym dostosowaniem prawodawstwa Kosowa do dorobku prawnego UE w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami, które doświadczają dyskryminacji i napotykają przeszkody, jeśli chodzi o dostęp do usług społecznych;

33. z zadowoleniem przyjmuje stałą poprawę pozycji Kosowa w rankingu demokracji liberalnej i rankingu demokracji wyborczej z 2024 r., przygotowanym przez Varieties of Democracy Institute, który ocenia

praworządność, mechanizmy kontroli i równowagi, wolności obywatelskie oraz wolne i uczciwe wybory;

34. odnotowuje pluralistyczne środowisko medialne Kosowa, oczekuje na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie głównej ustawy medialnej i podkreśla rolę niezależnej komisji ds. mediów, której niezależność w podejmowaniu decyzji należy bezwzględnie zagwarantować i przywrócić jej pełne funkcjonowanie; ubolewa jednak nad ograniczeniem wolności mediów w Kosowie, o czym świadczy spadek z 56. na 75. miejsce w światowym rankingu wolności prasy za 2024 r.; potwierdza, że pluralizm mediów i przejrzystość są warunkami wstępnymi przystąpienia do UE; apeluje o większą przejrzystość w zakresie własności i finansowania mediów, aby zwiększyć ich niezależność i pluralizm; podkreśla potrzebę podjęcia zdecydowanych środków, aby chronić dziennikarzy przed nękaniem i zastraszaniem oraz zapewnić niezależność organów regulacyjnych ds. mediów; odnotowuje obawy wyrażane przez społeczeństwo obywatelskie w związku z rzekomo umotywowanym politycznie wyborem przewodniczącego niezależnej komisji ds. mediów; wzywa władze Kosowa do dalszego przeglądu ustawy o niezależnej komisji ds. mediów w celu uwzględnienia zaleceń Rady Europy, aby dostosować w ten sposób prawo krajowe do standardów i praktyk UE; zaleca zwiększenie wsparcia dla niezależnych mediów i organizacji weryfikujących fakty w Kosowie, uznając ich kluczową rolę w przeciwdziałaniu dezinformacji i dostarczaniu społeczeństwu dokładnych informacji; zachęca UE, aby zapewniła tym podmiotom pomoc techniczną i finansową; zachęca władze Kosowa, aby ubiegały się o dostosowane do potrzeb misje ekspertów ds. instrumentu pomocy technicznej i wymiany informacji; wzywa do przyjęcia ustawy o radiu i telewizji Kosowa oraz ustawy o ochronie źródeł dziennikarskich;

35. wyraża zaniepokojenie niedawnym cyberatakiem na infrastrukturę cyfrową Kosowa; wzywa rząd Kosowa do wzmocnienia zdolności zwalczania zagranicznych ingerencji i dezinformacji, zwłaszcza tych pochodzących z serbskich nacjonalistycznych mediów i Rosji, które mają na celu destabilizację regionu i podważanie integracji europejskiej Bałkanów Zachodnich, poprzez opracowanie kompleksowych strategii obejmujących kampanie uświadamiające społeczeństwo, które również zwalczają dezinformację podważającą udział kobiet w życiu publicznym, wzmocnienie cyberbezpieczeństwa i powiązanej infrastruktury, wspieranie współpracy z partnerami międzynarodowymi, w szczególności z Unią Europejską, aby chronić gospodarkę cyfrową, usługi publiczne i bezpieczeństwo narodowe, oraz przeciwdziałanie kampaniom dezinformacyjnym i zagrożeniom hybrydowym, których celem jest destabilizacja kraju i zaszkodzenie jego integracji z UE; zachęca do włączenia programów dotyczących umiejętności korzystania z mediów do programu nauczania w Kosowie, aby wyposażyć obywateli w umiejętności niezbędne do identyfikowania i przeciwdziałania dezinformacji;

36. wyraża uznanie dla faktu, że Kosowo zapewniło schronienie i azyl dziennikarzom z Ukrainy i Afganistanu;

37. wyraża poważne zaniepokojenie znacznym wzrostem liczby ataków na dziennikarzy i strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej (powództw typu SLAPP), w tym ze strony urzędników rządowych; wzywa władze do przyspieszenia prac nad przepisami przeciwko powództwom typu SLAPP zgodnie z nową dyrektywą (UE) 2024/1069[1]; wzywa Kosowo do podjęcia aktywnych starań, aby umożliwić dziennikarzom wykonywanie ich pracy oraz zapewnić mediom pełną wolność pozwalającą na niezależne działanie; podkreśla konieczność zaprzestania wszelkich form przemocy;

38. z zadowoleniem przyjmuje aktywne i konstruktywne społeczeństwo obywatelskie Kosowa, które odgrywa bardzo istotną i pozytywną rolę w procesie reform; zachęca rząd Kosowa do zacieśnienia współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, w szczególności z organizacjami zajmującymi się prawami kobiet, w zakresie podejmowania decyzji oraz do częstszego angażowania rządowej rady ds. współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, aby zbudować relacje oparte na współpracy i rzeczywiście włączyć społeczeństwo obywatelskie w przejrzysty proces legislacyjny już od pierwszych etapów; podkreśla znaczenie zwiększenia odpowiedzialności i przejrzystości w odniesieniu do finansowania publicznego organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie ma podstawowe znaczenie dla wspierania demokracji i pluralizmu oraz promowania dobrych rządów i postępu społecznego;

39. ubolewa nad brakiem jasnego planu zaangażowania kosowskich Serbów na północy oraz nad tym, że inicjatywy mające na celu włączenie społeczności serbskiej w struktury polityczne, społeczne i gospodarcze Kosowa są nadal bardzo ograniczone; ponownie apeluje o poprawę dialogu wewnętrznego i rzeczywistą, bezpośrednią współpracę z niezależnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego kosowskich Serbów, w szczególności na północy kraju, w celu budowania zaufania, ułatwienia codziennego życia kosowskich Serbów i ich skutecznej integracji;

Pojednanie i stosunki dobrosąsiedzkie

40. pochwala zaangażowanie Kosowa w szereg inicjatyw współpracy regionalnej i zachęca władze Kosowa do wzmożenia wysiłków na rzecz pojednania i poszukiwania rozwiązań przeszłych sporów;

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiście bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) (Dz.U. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

wyraża uznanie dla Kosowa za konstruktywne podejście i aktywne zaangażowanie we współpracę regionalną i ułatwienia w handlu, które doprowadziły do odblokowania Środkowoeuropejskiej umowy o wolnym handlu;

41. wzywa Serbię do otwarcia wszystkich archiwów wojennych i zapewnienia dostępu do akt byłych jugosłowiańskich służb specjalnych (UDBA) i tajnych służby Jugosłowiańskiej Armii Ludowej (KOS), gwarantując ich zwrot odpowiednim rządom na ich wniosek; podkreśla potrzebę otwarcia tych archiwów w całym regionie, aby umożliwić zbadanie zbrodni z czasów komunizmu oraz wzmocnić demokrację, rozliczalność i instytucje na Bałkanach Zachodnich;

42. ponownie wyraża pełne poparcie dla wspieranego przez UE dialogu i z zadowoleniem przyjmuje mianowanie Petera Sørensena na stanowisko specjalnego przedstawiciela UE ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną;

43. ponownie podkreśla, jak ważne jest, by władze Kosowa i Serbii konstruktywnie zaangażowały się w osiągnięcie kompleksowego, prawnie wiążącego porozumienia w sprawie normalizacji stosunków w oparciu o wzajemne uznawanie i zgodnie z prawem międzynarodowym; wzywa zarówno Kosowo, jak i Serbię do wdrożenia porozumienia brukselskiego i umowy z Ochrydy, w tym do ustanowienia stowarzyszenia/wspólnoty gmin zamieszkanych w większości przez Serbów oraz zniesienia sprzeciwu Serbii wobec członkostwa Kosowa w organizacjach regionalnych i międzynarodowych, a także do unikania jednostronnych działań, które mogłyby zagrozić procesowi dialogu;

44. oczekuje, że Kosowo i Serbia będą w pełni współpracować i podejmą wszelkie niezbędne środki, aby ująć sprawców ataku terrorystycznego w Banjskiej z 2023 r. i szybko postawić ich przed sądem; ubolewa, że Serbia nadal nie pociągnęła sprawców do odpowiedzialności, a zwłaszcza Milana Radoičicia, wiceprzewodniczącego Serbskiej Listy; przypomina, że sprawcy ataku terrorystycznego w Zubinie Potoku muszą również zostać bezzwłocznie pociągnięci do odpowiedzialności i postawieni przed sądem;

45. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawicielkę Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisję, by z większym zaangażowaniem wspierały dialog między Belgradem a Prisztiną; apeluje o zwiększenie roli Parlamentu Europejskiego w ułatwianiu tego dialogu poprzez regularne posiedzenia wspólnego zgromadzenia parlamentarnego;

46. potępia wszelkie działania zagrażające stabilności i procesowi pojednania, w tym niedawne napięcia na północy Kosowa oraz prowokacje ze strony serbskich grup sponsorowanych przez państwo i nielegalnych ugrupowań zbrojnych, a także wzywa Unię Europejską

do zajęcia bardziej zdecydowanego stanowiska wobec zewnętrznej ingerencji w wewnętrzne sprawy Kosowa; podkreśla, że obie strony muszą w pełni realizować wszystkie osiągnięte porozumienia i unikać jednostronnych działań, które mogłyby doprowadzić do eskalacji napięć; wzywa kosowską policję, by w pełni przestrzegała wszystkich wymogów dotyczących praworządności i praw człowieka oraz zagwarantowała rozmieszczenie na północy Kosowa wieloetnicznych sił policyjnych sprzyjających włączeniu społecznemu, zgodnie z wymogami prawnymi; przypomina o wspólnej odpowiedzialności wszystkich przedstawicieli politycznych i wszystkich społeczności Kosowa za utrzymanie pokoju, bezpieczeństwa i praworządności;

47. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w grudniu 2024 r. wspólnej komisji ds. osób zaginionych i wzywa do szybkich postępów we wdrażaniu deklaracji politycznej z maja 2023 r. w sprawie osób zaginionych; wzywa zarówno Kosowo, jak i Serbię do powstrzymania się od upolitycznienia tej kwestii humanitarnej oraz do wzmożenia wysiłków na rzecz wdrożenia deklaracji w ramach dialogu między Belgradem a Prisztiną oraz do nawiązania współpracy między Kosowem a Serbią;

48. z zadowoleniem przyjmuje niedawne porozumienia w ramach procesu berlińskiego;

49. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Kosowa o zniesieniu ograniczeń co do wprowadzania serbskich produktów gotowych na przejściu granicznym Merdare;

50. z zadowoleniem przyjmuje obecność międzynarodowych sił pokojowych Kosovo Force i ich rolę w budowaniu i utrzymywaniu bezpiecznego i zabezpieczonego środowiska oraz rozwoju stabilnego i pokojowego Kosowa na drodze do integracji euroatlantyckiej; przypomina o znaczeniu tej misji dla trwającego rozwoju kosowskich sił bezpieczeństwa dzięki doradztwu, szkoleniom oraz budowaniu zdolności;

Reformy społeczno-gospodarcze

51. z zadowoleniem przyjmuje aktywne zaangażowanie Kosowa we wdrażanie nowego planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, którego celem jest pogłębienie reform związanych z UE i zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych między państwami członkowskimi UE a krajami Bałkanów Zachodnich; wyraża zadowolenie z przyjęcia programu reform Kosowa i przypomina, że Kosowo (podobnie jak Serbia) musi wykazać większe zaangażowanie w dialog wspierany przez UE, aby uzyskać dostęp do zasobów;

52. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Kosowo w rozwijaniu funkcjonującej gospodarki rynkowej i zachęca Kosowo do wdrożenia niezbędnych reform strukturalnych, aby sprostać wyzwaniom fiskalnym, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej ochrony pracy, sprawiedliwych płac i lepszych warunków pracy

zgodnie ze prawem UE;

53. ponownie wzywa Komisję do opracowania strategii regionalnej, by zaradzić utrzymującemu się bezrobociu młodzieży i drenażowi mózgów przez rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności między systemem kształcenia a rynkiem pracy, poprawę jakości nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania aktywnych instrumentów rynku pracy i programów szkoleń zawodowych, a także odpowiednich placówek opieki nad dziećmi i edukacji przedszkolnej;

54. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przepisy Kosowa dotyczące cyberprzestępczości są zasadniczo zgodne z dorobkiem prawnym UE; odnotowuje ograniczone postępy Kosowa w transformacji cyfrowej usług publicznych; podkreśla potrzebę dostosowania się Kosowa do unijnego prawodawstwa cyfrowego oraz do potrzeb obywateli, w szczególności do Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, dyrektywy UE w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji (NIS 2)[1], unijnego zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G oraz aktu o usługach cyfrowych[2] i aktu o rynkach cyfrowych[3]; odnotowuje, że gospodarka Kosowa pozostaje w dużym stopniu zależna od przywozu i podkreśla potrzebę dywersyfikacji gospodarczej w celu zwiększenia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w kontekście głębszej integracji z rynkami UE;

55. ubolewa, że projekt ustawy o podręcznikach, przedstawiony w 2022 r., nadal nie został ostatecznie przyjęty przez Zgromadzenie Kosowa; wzywa Kosowo do sfinalizowania wdrażania nowych ram programowych dla kształcenia podstawowego, zakończenia przeglądu obecnych podręczników, zapewnienia nauczycielom trwałych szkoleń oraz systematycznego stosowania mechanizmów zapewniania jakości na wszystkich poziomach kształcenia;

56. wzywa Kosowo do zapewnienia lepszego dostępu do wysokiej jakości

---

1 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

3 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) (Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

usług opieki zdrowotnej; zauważa, że wydatki na opiekę zdrowotną utrzymują się na drugim najniższym poziomie w regionie, i wzywa do kompleksowej reformy opieki zdrowotnej, aby zaspokoić potrzeby wszystkich obywateli, zwłaszcza na obszarach wiejskich i obszarach o niedostatecznym zasięgu usług;

57. zauważa z zaniepokojeniem, że dostęp do usług społecznych, szczególnie dla wrażliwych grup osób, pogorszył się wraz z zamknięciem przez rząd Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, co odbyło się bez przejrzystych konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim i innymi zainteresowanymi stronami oraz przyczyniło się do znacznych zakłóceń; wzywa do lepszego, opartego na dowodach budżetowania w celu poprawy usług społecznych, w szczególności dla osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, zgodnie z nowymi ramami prawnymi;

58. wzywa Kosowo do zapewnienia równej i niedyskryminującej edukacji państwowej w językach mniejszości;

59. przypomina o konieczności dotarcia do młodych ludzi z gmin zamieszkiwanych w większości przez Serbów i włączenia ich w struktury społeczno-gospodarcze kraju;

Energia, środowisko, zrównoważony rozwój i łączność

60. zauważa, że Kosowo poczyniło pewne postępy w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii, ale nadal jest w dużym stopniu uzależnione od przestarzałych, wysoce zanieczyszczających elektrowni, co stwarza poważne zagrożenia dla zdrowia i środowiska; zauważa, że aby osiągnąć ambitne cele i zmniejszyć zależność od paliw kopalnych, Kosowo musi zapewnić terminową realizację programu energetycznego na lata 2022–2025; wzywa UE do zintensyfikowania i priorytetowego potraktowania wysiłków na rzecz pomocy Kosowu w przezwyciężeniu problemów związanych z zanieczyszczeniem powietrza; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nowa strategia energetyczna Kosowa nie promuje budowy elektrowni wodnych ze względu na ich szkodliwy wpływ na środowisko, w szczególności biorąc pod uwagę niedobór wody w kraju;

61. podkreśla potrzebę kompleksowego rozwoju infrastruktury w Kosowie, aby ułatwić redukcję emisji z transportu publicznego i rozwój transportu zelektryfikowanego; podkreśla, że priorytetem musi pozostać poprawa dostępności i zapewnienie zgodności z siecią transportową UE;

62. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie obniżenia kosztów roamingu, osiągnięte na szczycie w Tiranie; w tym kontekście wzywa władze, podmioty prywatne i wszystkie zainteresowane strony, aby ułatwiły osiągnięcie uzgodnionych celów, co pozwoli na znaczne obniżenie opłat roamingowych za transfer danych między Bałkanami Zachodnimi a UE i kolejne obniżki umożliwiające osiągnięcie do 2027 r. cen zbliżonych do cen

krajowych; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie pierwszego etapu wdrażania planu działania dotyczącego roamingu między Bałkanami Zachodnimi a UE;

63. wzywa Kosowo, aby w większym stopniu przestrzegało pułapów emisji, lepiej uwzględniało kwestie środowiskowe w politykach sektorowych oraz przyjęło niezbędne środki w zakresie kontroli zanieczyszczeń, skażenia gleby i wody oraz gospodarowania odpadami, zgodnie z normami i zobowiązaniami unijnymi i międzynarodowymi; wzywa Kosowo do poprawy kompleksowych ocen oddziaływania na środowisko oraz do włączenia środków zrównoważonego rozwoju do planowania infrastruktury; wzywa Kosowo do zwiększenia liczby obszarów chronionych w kraju oraz do ulepszenia instrumentów i środków ich ochrony w celu zachowania różnorodności biologicznej, w tym kluczowych siedlisk krytycznie zagrożonego rysia bałkańskiego; zachęca Kosowo do zintensyfikowania i przyspieszenia wspólnych działań z krajami sąsiadującymi, aby wyznaczyć transgraniczne obszary chronione i ustanowić spójne transgraniczne plany zarządzania.

°

° °

64. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentce, rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kosowa.